XXVI. évfolyam. Celldömölk, 1930. április 13. 15. szám. Ára 20 fillér

KEMENESALJA

Megjelenik minden vasárnap reggel.
Előfizetési ár: negyedévre 2 pengő, félévre 4 pengő, egészévre 8 pengő.
Hirdetés díja előre fizetendő.

POLITIKAI LAP.
Felelős szerkesztő és kiadó:
DINKGREVE NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön.
Ide intézendők a szerkesztési részt illető közlemények és hirdetések és mindennemű pénzügyletek.

Trianoni virágvasárnap.

A napok derüs és zivataros multával eljött ismét a virágvasárnap, mely a tavasz pompáját viseli a nevében és a szivünkben az öröm muzsikáját zenditi meg. Ez az ünnep nem emlékeztet arra, ami a vallási misztérium szomoru fejezeteiben utána következik, ez még nem tud a kálváriáról, mely a megváltó bevonulása után a kipok sötét sebeivel vérezte tele a világ lelkének emberi testét.

A virágvasárnap csak arra emlékezteti a kegyeletes hivőt, hogy eljött ama nap, amikor Jézus Krisztus bevonult Jeruzsálem városába, hogy ott hirdethesse a maga isteni szivének üdvözitő igéretet. Kitárta a világ előtt azt a szivet, mely az emberiség megváltására született és arra jelöltetett ki, hogy farizeusok és hüseges apostolnak mezében szinészkedő Judások besugására kereszire feszittessék ama két latró között, akik az Isten fiának szomszédai lettek ezen a végső stación.

Ezen ünnepen pálmát, olajágat, vagy ennek hiányában barkát szentelünk az ünnepi misén annak a hozsannázó üdvözlésnek az emlékére, mely a jeruzsálemi bevonulást kisérte. Ennek a szép tavaszi szokásnak mindenütt az áitatosság mélységes magasságába emelő jelentősége van, de úgy érezzük, nálunk, a trianoni béke békétlen Magyarországában valami különös, misztikus szimbóluma van a templomi ünnepnek. A magyarság szomorusága telében azért is, mégis a tavasz ünnepét üli, mert tudja, érzi, hogy szenvedésének egyszer vége szakad, mert a gazság nem lehet erősebb az igazságnál. A vallás történetében később jött a kálvária, ami megcsufoltatásunk megelőzte a virágvasárnapi reménységek hajnalodását, de abban közös a sorsunk, hogy bizakodással várjuk a husvétot, a magyar föltámadást...

A mi magyar ünnepünkön szenteljük fel a dicsőséges munka pálmáját, a testvéri békés összefartás olajágát, a teremtő küzdelem virágzó barkáját, hogy megtegyük azt a kötelességet, melyet tőlünk a haza jövője vár. A trianoni éjszaka sötétségében találja meg a magyar a magyart, hogy együtt küzdhesse meg egyért: ezért a sokat szenvedett mártir országért, a béke harcát. Vigyázzunk, hogy a fogadalmak be nem tartása miatt ne kelljen a jövő hamvazó szerdán szégyenkezve és bűnbánat bánva, hivők módjára hamuval hinteni csüggedten lehajtott fejünket...

Jeruzsálem annak idején üdvözölte a Megváltó jöttet, hogy áldott, ki az Úr nevében jött. Trianon szomoru, de reménnyel biztató tavaszi virágvasárnapján a magyar szemek messze néznek, a magyar kezek segitségert nyujtnak, a magyar ajkak előre hozsannáznak: Áldott, ki a Revizió nevében jön! Hozsánna Annak, aki valóra váltja Trianon Magyarországának szomorú virágvasárnapi álmát.

A római kézfogás.

A magyar igazság most járja nehéz kálvária utját Párizsban, éppen azon a helyen, ahol az árulók és farizeusok ellenséges, hazug tanubizonysága szerint elitélték és keresztre feszitették. És, mintha a közeledő husvét misztériumának élő, győzelmes másolója lenne a magyar igazság nagy küzdelme, váratlanul megérkezett a hire a föltámadásnak, a felemelő biztatásnak, az örökéletü jövendőnek.

Keresztrefeszités után piros husvéti öröm, kétszinü alakoskodás után testvéri megértés, Benes után Mussolini: ez a trianoni magyarság két szélső stációja. Nem jöhetett szó, mely ugy fölrázza a gond ködébe fásult magyar lelkeket, mint az, mely Bethlen István római látogatását jelenti be. Minden ut Rómába vezet — mondta a régi szentencia, de ez a mai magyar sors nyelvére lefordítva, nem jelent mást, mint azt, hogy: a magyar ut Rómába vezet, az örök városba, mely a mi igazságunkat igaznak valló testvéri érzést hagyományai között mélián örökölte. Róma sohasem nézett idegen szemmel a magyar rónák messzeségébe, szemét dacos együttérzés könnye homályositotta el véres századokon keresztül, ha Árpád sorsüldözött népének végtelen, de azért sem végzetes harcát pogannyal és minden ellenséggel a keresztért és a nyugatért, mely most, Trianonban igy fizetett mindenért...

A magyar és az olasz nép testvérisége szinarany és megbontlhatatlan, nem árthatott annak még a világháboru választóvize sem, mert a Piave mellett és a szivfelen sziklákon a két testvérnép katonája csak kényszerből harcolt, de szivében mindenek ellenére büszkén vallotta nagynak és dicsőségesnek egyik a másikat, mert érezte, hogy hősiességben, katonai dicsőségben méltók egymáshoz és együtt, ha eljön az ideje, verhetetlenek lesznek. Az »ellenséges« évek csak közelebb hozták egymáshoz Rómát és Budapestet és amint elhallgattak a fegyverek, a szomoruság csendjében Európa közepén hangosan kezdett dobogni egymás felé; a magyar és az olasz szív.

Mi, a legyőzöttek mártiriumának küszöbén állunk, ők a diadalmas győzők dölyfős társaságában állottak, de mármár idegenül és megzavartan. Már akkor kötődtek azok a szálak, melyek az olasz nép ujjászületésének hajnali ünnepén keresztul megteremtői lettek a nagy testvéri szerződésnek, melyet nem a szavak,

PÉNZT TAKARIT, ha szükségletét beszerzi az
ANGOL ruha áruházban
ALTMANN BERNÁT cégnél
Főüzlet Pápa, Kossuth Lajos-u. 9. Fióküzlet Veszprém, Rákóczi-tér 1.

A legkényesebb igényeket kielégitő óriási nagy választék Férfi és Fiu ruhák, Felöltők, Esőkabátok, Bőrkabátok, French-coatok és Hubertusokban.
Külön Női Felöltő osztály.
A világhirü GUTMANN-féle elszakithatatlan munkásruhák egyedárusitója.
Elsőrangu szabás! Meglepő olcsó árak!

hanem a szivek körülöttek meg és ez már magában véve igérete annak, hogy a Jövő napsugarában, és zivatarában mindenkor, mindenütt és mindenkivel szemben megállja a próbát.

Alig néhány napja hangzott el hozzánk Mussolinitől a magyar sportolók előtt tett kijelentése: »Barátja maradok a nemes és erős magyar népnek!« Máris eljött az ideje annak, hogy a magyar miniszterelnök több évi kényszerű hallgatás után meglátogassa a magyar Igazság nagy Barátját. A megtépett, megcsufolt Hungária követei zarándokolnak el az örökvárosba, hogy odaszolgáljanak az ügyét annak az országnak, mely ezer évi szenvedés utáni ébredés vitézsége. Két ország vezére találkozik, négy fal között két baráti szív dobban össze, világgá hirdetve, hogy nem árva már a magyar Igazság, mert a római kar, mely testvéri üdvözlésre lendül a magasba, ökölbe is tud szorulni, ha bántják azt, aki üldözöttségében az ő erejétől vár segitséget.

Az azur-egű Rómában segerlő, diadalmas testvériségben vált üdvözlést a testvérietlen idők két sorskülöte vezére: a magyar és az olasz Duce. Most még csak igéret, de aratást hozó vetés, egyszerű találkozás, de már történelem, még Trianon, de már majdnem revizió: ez a római kézfogás.

A helybeli iskolankívüli népművelési bizottság

1929—30 évi munkásságat a következőkben ismerteljük. Általános ismeretterjesztő előadások száma 57 volt, melyeket 15 előadó tartott. Az előadok között 2 rom. kath. lelkész, 5 tanitó, 1 tanitónő, 1 jegyzö, 2 orvos, 3 tanár és 1 központi kiküldött volt. A megtartott előadások között legnagyobb érdeklődést Dr. Vanyo Tihamér bencés tanár előadásai váltottak ki. Az ő előadásai alkalmával a vigadóban a tanácsterme nem egyszer szűknek bizonyult. Kivánatos volna, ha a jövőben nemcsak a megszokott előadók, hanem a helyi társadalomból mások is tartanának előadásokat (pl. ügyvéd, mérnök, biró, tisztviselő, kereskedő és iparos). Ez az ötlet azért is indokolt, mert a hallgatóság változatosabb tárgykörü ismeretekkel gazdagodnék, ha a mindennapi élet kérdéseit nem ugyanazok (tanitó, tanár, lelkész, orvos) fejtegetné a tanulni és tudni vágyó közönség előtt. Az érdeklődés elmélyitését pedig fokozna, ha a hallgatóság soraiban községünk társadalmának minden rétegéből látnánk érdeklődőket.

A fenti előadásokon kivül az ikn. bizottság március 15-én hatásos nemzeti ünnepélyt is rendezett a hősök emlékszobranál, mely alkalommal Janossy Gábor országgyülési képviselő tartott lendületes ünnepi beszédet. Május utolsó vasárnapján, a világháboruban elesettek emlékét, ugyanesak hőseink emlékművénél, fogja megünnepelni Céldömölk hazafias érzésü közönsége.

A lefolyt ciklusban kisérlet képen, általános ismeretterjesztő tanfolyamot is szervezett az ikn. bizottság. A tanfolyamon erkölcstan, irodalom, történelem, földrajz, természettudomány, közgazdaság, művészet tárgyköreiben [illegible] előadásokat 1 rom. kath. lelkész, 1 jegyző és 5 tanár. A tanfolyamra beiratkozott hallgatók száma 33 volt. A kezdet nehézségeit e téren is leküzdötte az ikn. bizottság. A jövő ciklusban megtartandó tanfolyamra a hallgatók, saját érdekükben, minél többen jelentkezzenek, mert azok, akik a tanfolyamot rendszeresen látogatnak, vizsgát tehetnek és bizonyitványt kapnak. A most lezárt tanfolyamon vizsgát azért nem lehetett tartani, mert költség hiányában a 60 órát tervezett tanfolyamot mintegy felényi óraszámra kellett redukálni. A csonka tanfolyam pedig a fenti kedvezményt nem biztosithatta a hallgatóságnak.

Befejezésül az ikn. bizottság a lelkesen működő előadóknak ezúton is őszinte köszönetet mond munkásságukért. Ugyszintén elismerését nyilvánitja azokkal a fiatal fellépőkkel szemben, akik szavalataikkal a kultur délutánokat hangulatossá tették. Nemkülönben köszönet illeti a Máv. dalárdát és községünk szépen fejlődő fuvós zenekarát, hogy közremüködésükkel az előadások és ünnepélyek hatásosságát emelték.

Azon reményben zárjuk beszámolónkat, hogy a jövő ciklusban az érdeklődés még fokozottabb lesz és községünk kialakuló ikn. munkássága kulturmisszióját fog teljesiteni a magyarság újra élédésében.

Szindarabok

a legnagyobb választékban kaphatók Dinkgreve Nándor papirkereskedésében.

Vendel bácsi panaszkodik.

A mult nyáron több napot töltöttem Bogáton s megismerkedtem a mezők ősi őrizőjével, Dünnyögő Vendellel. Négy tekintely ő a mezőn! De még mennyire! A mezőn jártam és ott találkoztam vele egy árnyas fűzfa alatt.

Ráköszöntem már messziről. — Jónapot Vendel bacsi!

— Agyon Istok! de hát kihöz lögyön szörönöcsém? Mi járathan van itt?

Elmondtam neki, hogy rokonokat látogatok. — Szép, nagyon szép, — szólt öblös hangjan — és a kajla bajusza is igyekezett szavainak igazat adni, mert helyeslőleg bólintott egyik fele.

Elővettem zázlatkönyvemet, miközben az öreg pipára gyujtott. Illendően pár lépés távolságra végezte el ezt a műtétet. Pár vonással megrögzitettem alakjat, azutan behajtottam könyvemet. De ezt már nem állta meg kiváncsiság nélkül.

— Oszt mit tetszett abba a könyvbe rejteni?

— Semmit, Vendel bácsi — nyugtattam meg. De ő csak bizonyitgatta, hogy igen. Megmutattam neki, majdnem hanyatt esett a meglepetéstől.

— Hát aztán hun tetszett ezt a mesterségöt elsajátitani? Mert ez bizony nem könnyü, annyit az en csekely tudomásom is tud.

— Ez semmi Vendel bacsi! T[illegible] iskolában.

— Ne mondja.

— Pedig mondom, mert igy van.

— Hát tetszik tunni, a mult héten jart erre egy ur fele mihaszna! Vót nála egy láda, amire ő azt mondta, hogy fotografáló masina. Hát az is fölállitotta ide valami három lábra, oszt engem odaállitott eléje. Nem azért állam am oda, hogy möglassák az ábrázatomat a városba is. Mert tetszik tunni, onnet gyött. Azért atam oda, hogy möglapasztallyam, hogy igazat mond-e? Azt mondta, hogy egy hét muva neköm és hoz egy kipet. Hát kirőm szipön hozott is, de azon nöm láttam egyebet, mint egy fekete fölhőt, pedig a nap ugy sütött, hogy majd mögvesztem. Az égen még egy fia fölnő se vót. Hát tetszik tunni, ezt vótam kiváncsi az ur munkájára. Hát annyit mondok, hogy illent még nem láttam.

— Ez még semmi, Vendel bacsi! Vannak olyan rajzolók, akik egyszeribe ugy lerajzolják az embert, hogy az majdnem beszél is.

— No azt nöm szeretnim, ha az én ábrázatom még a kipen is beszine. De azt niszöm, az ur se örülne neki.

— Hát mi ujság Vendel bacsi ezen a szép mezőn? Gondolom, nagyon jól érzi magát? (E kellett a beszedet tereim masra, mert az öreg kezdett belemelegedni.)

— Hát kiröm a magamfajta embör illető nem ir egy hajtó fát se. Mindenki engem okoz. Ha mözfogom a tolvajt, neki is baj, neköm is baj! Ha nem fogom mög, neköm baj! Izy oszt az embör mit csinallyon?! A mult összel is csufság esett rajtam, pedig katonaviselt embör vagyok. Ott vótam Boszniában is az okkupálaskor.

— Mi volt az a csufság Vendel bácsi? — kérdeztem kiváncsian. Látván, hogy engem érdekei, hat megoldódott a nyelve.

— Hát mar az ur mezőn?

— Nem!

— Akkor nem is tudja elképzelni, hogy mi az?! Pedig még csak az az élvezet. De hát a városi embör ezt nöm szokta mög. Ugy vót az kiröm, hogy a káposztát köllött őrizni.

— Látja az ur ott azt a nagy nyárfát?

— Látom, látom!

— Ott vannak kiröm a káposztás kertök. Ott van egy kunyhöm is nádbu összetákuva. De hát mögfelel neköm. Éjjel nöm lep a harmat.

— No és mi történt? — adtam neki

Már épül a budapesti

jubiláris Vasár Város.

Budapest közönségének ujból szenzációja van. Még alig melegít a nap sugara, még kopárak a fák s csak az orgonabokrok rügyezése jelzi, hogy feltartoztathatlanul jön a tavasz. A Városligetet mégis ellepi már a sok ma még télikabátor, bundás járókelő, mert híre futott, hogy ujból mozgalmas, sőt szenzációs élet folyik az Iparcsarnok táján. Bár május 3-án nyilik még csak meg a jubiláris Nemzetközi Vásár, az épitkezések az Iparcsarnok körül mégis már megindultak, sőt számos részletükben már-már a befejezés előtt állnak.

Tavaly az iparcsarnok átépitése, a vagyonszámba menő összegek beruházása keltette fel a kiváncsiak érdeklődését. Ezidén a külterületen folyamatba levő, magyar viszonylatban gigantikus méretü ideiglenes épitkezések vonzzák a közönséget. Az Iparcsarnok és a Vajda-Hunyad vára között elterülő nagy játszótéret három részre tagolt óriási, nagy magas pavillon foglalja el a maga egészében. A falak, a tető mar allnak. Most rakjak a padozatot, vágjak be az üvegeket. Alapjában véve mindennapi munkálatok ezek s talán csak az elkövetkező gyönyörüségek, az a tudat, hogy röviden az olasz ipar minden kincse lesz itt látható, indokolja azt, hogy az épületet a nap minden órajában már most ellepi a kiváncsiak fogyni nem akaró tömege.

Nem messze innen hosszu karcsu pavillon épül. Méretei ennek is impozánsak. A magyar háziipar, kézimunka és iparművészet otthona készül itt. A magyar izlés szalonja ez, mely nem marad mögötte Bruxelles Paris ezreknek kenyeret adó s az idegen forgalom révén mint emléktárgy, vagy szobadisz a világ minden tájára széthordott értékes kézimunkáknak.

A szökőkut közelében már teljesen kész magyaros díszitésü pavillont áll körül a közönség. A Magyar Dohányjövedék kiállitása varja itt a vásár megnyitását, hogy innen szórja szét és a vásart látogató százezrek révén tegye népszerüvé ma már külföldön is keresett aruját.

Mint valami nagy gyár gépterme, oly hangos az Iparcsarnok belseje. Sorjában epülnek itt a magyar gyáripar legnagyobb cégeinek hatalmas objektumai. A legserényebbnek Csepel világhires vasmüvei bizonyultak, de megindult az épitkezés a textil-, a butor-, a konfekció- és az összes többi iparagak frontján is. A vásár területét a magyar ipar már régen lefoglalta. De nagy számban vannak itt is a mindig maradók, akik most az utolsó percben elkeseredett küzdelmet folytatnak minden itt-ott még fennmaradt szabad helyért, mert tudják, hogy a jubiláris vásár szenzációja talpra állitja s Budapestre vonza nemcsak Magyarország, hanem Európa és Ázsia számtalan országának tehetős, vásarlókepes kereskedelmét és közönségét.

Millók kedvence

Olcsó ára, csinos formája, szem kidolgozása, tartós anyaga miatt a

Dorco-cipő

Kapható szürke, fehér és fekete színben, vörös gumitalppal, gumikéreggel

Gyermekeinek	Lányoknak	Nőknek	Férfiaknak
P 3·25	P 3·45	P 4·—	P 4·55

Csak szazszor hordják és aki még nem ismeri, sürgősen próbálja meg. Egyformán kényelmes és egészséges házi-, kert-, uccai- és sportcipőnek

Csak Dorco védjeggyel a talpán valódi!

Magyar „Nagypéntek".

Idelátszik egy hegy, hol sasok tanyáznak...
Látom a csontokat, melyekről húst rágnak.
Hallok bús jajgatást, vérötrázó sikolyt,
Látom a piros vért, ami patakként folyt.
Látok vad tömeget, hallok »Feszitsd meg« et
És gúnyos kacagást a történtek felett!

A multé már e kép, de a tömeg mai,
Mert az igazságnak ma is meg kell halni!?
Megfeszitik ott fenn a »Koponyák« hegyén,
Az álnokság durva »modern vesztőhelyén«!

Kálváriát járó, meggyötört magyarok,
— Kikre az ádáz sors, száz vésszel agyarog.

Emelkedjetek fel a földnek porából!
Int felétek a fény, a bús Golgotáról!

Az igazság meghalt!? De fel is támadott,
Csak három napig volt Messiásunk halott!
Testvéreim! bizzunk, kiderül még az ég...
Fölragyog még napunk, eljön a szent husvét!

Lan — dor.

H I R E K.

A mi bojtunk . . .

A nagyhét sohasem volt olyan bensőségesen, olyan fájdalmasan a mi nagyhetünk, mint Trianon éveiben. Ez az ünnep a bünbanat és a magábaszállás szent ünnepe, de ezzel együtt arra felé mutat, arra felé fordit szemet és szivet, ahová mi olyan szivesen nézünk: a Feltámadás felé

Ha a megváltó tövissel koronázott, sebekkel tépett, kereszttel görnyedt kálváriajára gondolunk, akkor a mi soksok vérrel és könnyel megszentelt stációnkra emlékszünk vissza... Jött a háboru, győzelmes volt az Igazságunk, de vereséges az erőnk, jött a Trianon és megint végig vert rajtunk, korbácsával a hazugság dolyfa. Kálváriát járt az az ezeréves nemzet s még mindig nincs vége, még mindig várjuk a mi Megváltónkat, aki leveszi fejünkről a töviskoronat, erős kezének szerető simogatásával meggyógyitja vérző sebeinket és

---

egy ujabb csését.

— Hát nem tetszett hallani a rokonokta.

— Persze nem Vendel bacsi! — mondja csak el! Pedig hat hallottam az esetet, de jobb a fölstől is meghallani.

— Amint mondam, ősz volt. Röngeteg káposzta termött. Mögszimatutak ezt a ragalyi cigányok, hát gyüttek, hogy a ménkü ötötte vona valamennyit agyon. Meg most is elfut a mirög, ha ragondolok. Látja az ur ezt a lorfadast itt a kupanon? Leemelte a szivegét és a tar koponyán egy hatalmas sebhelyre mutatott. Hát ezt a cigányoknak köszönhetem!

— Megverték Vendel bácsi?

— Mögvertek? Mög ám a terömtisit a világnak. Hát úgy volt az, hogy mán besötétedett. A szivegő mindenki haza igyeközött. Befekücem a friss szénara. Alig szunditottam el, máris hallottam a káposzta zörgisit. Möggyüttek a cigányok! Tudja az ur, hogy Boszmában is jártam, hát nöm ijedök am mög az arnyékomtu! Fölvettem a fokosomat, oszt' kilopakodtam. Egy levettek s az egyik cigány kupa gyityentött. É futott erre a mirög, oszt' ru is odakentem ügyet a fokosommal. De erre kaptam vagy hatot. Csillagok ugrattak szöttem. Az egyik cigányfaza' betömte a számat és ott hagytak. Az Isten őrizte, hogy mög nöm hőtam!

— Aztán ki kötözte be a fejét Vendel bácsi? — kérdeztem kiváncsiskodva.

— Hát réggel a Palinkas sogor! Mert hat nem is sokaig virzött, mögalvadt rajta vir.

E hittem, sőt szörnyülködtem is az eseten, habar tudtam, hogy a forradast a biró makrancos lovának köszönheti, nem pedig a cigányoknak. Mert a cigánybistóriát csak ő költötte ezert, hogy a magas lóvatalbol ki ne dobjak. O volt az enyves kezü! D nem beszelek ra rosszat, mert hátha megharagszik.

Leültem a fűzfa tövehez, ő pedig a fokosara támaszkodva nézett rám. Szinte lattam, hogy dicséretet vár.

— Igazán bátor ember maga — szóltam kis vartatva.

— Azt möghiszem! — mondta ő. De tuggya mög az ur, hogy nékem mindenki ellensiköm. Mar csak ebben az évben leszek »mezőőr«

— Miért mond ie Vendel bácsi?

— Tudja kiröm, mikor az embör mán hetvenködik, jol esik a pihenis.

— De talán más oka is van a panaszkodásnak Vendel bácsi? Mondja csak el, én kiváncsi vagyok rá.

— Jaj, jaj! — sóhajtott Vendel bácsi — Nekem mar beakonodott. Mert kiröm a cigány eset után jött egy másik is. A' mög ugy volt kiröm, hogy a kunyhóban aludtam ostober vége felé. Egy éjjel aztan gyüttek vendégek is. Gonosz fölkök voltak, mert rámgyujtottak a kunyhót és elkajátotta az egyik: Tüz van! A jo Isten oltalmazott, mert kirem bennisbettem vona könnyen. Nem nevetni való am az, mikor ig a kunyhó ropog a nád. Mögszorittottam fokosomat, de ugy elipalt a semmire kelő, hogy hire hamvat se talaltam. Láthatja az ur, hogy nöm is olyan jó az én mestersigöm. De mar ugy is most mögy utoljára. Bocsasson mög, hogy elpanaszkodtam s lőfoglaltam dógába, de hát a szegény embör is örül, mikor möghallgatják.

— Örülök Vendel bácsi, hogy találkoztunk. Az Isten áldja meg!

— Istennek ajánlom, hát mögya mög a varosba is, hogy milyen sorsa van a magamfajta szegény embörnek.

— Megmondom Vendel bácsi.

Az öreg elment, en pedig elővettem vaslatköpyvemet s a hirtelen felvett vázlat fölé ezt a cimet irtam:

»Vendel bácsi panaszkodik!« *Lan—dor.*

leveszi rólunk a keresztet, melyet szivünkben akarunk csak hordozni a magunk Jövőjének utján . . .

De ez az ünnep a magábaszállás és a bünbanat templomi szent éjébe is hiv bennünket. Erre is, jaj erre is mindenkinél jobban rászolgaltunk mi, saját kárunkon turáni daccal sohasem tanuló magyarok. Szálljunk magunkba és jusson eszünkbe minden, amiről vétkesen megfeledkeztünk. Jusson eszünkbe, hogy nem szerettük elégge egymást, a háboru véres ködében eltévesztettük az utat, idegen Istenekét türtünk és sokszor nem azt tettük, amire a halott ősök élő szava tanit bennünket . . .

Bánjuk meg bününket, melyek annyi bánatot okoztak, pedig nem is voltunk olyan nagyon bünösök. Nagy árvaságunk, Európa közepének kalváriás predájava tett bennünket, mentsen ez a mentségünk, ha nem a józan eszünkre hallgattunk néha, hanem altató almok álnokul mámoros szavara . . . Megbunhődtünk és emlékezni fogunk arra, amire olyan keserü emlékezni . . .

Legyen a mi nagyhetünk nagytemetője a mai magyarság minden lelki tisztátlanságának, a magabaszállás magányaból virágozzék ki a magyar összetartás dus csodakertje, hadd lássa a világ, hogy az igazságalanságnak milyen nemes gyümölcset teremnek a Duna-Tisza földjén.

A mohóság bünét feleitessével a böjtnek ünnepi napja, de emlékeztessen is bennünket arra, amit felejthetetlenné tesznek szürke, szomoru hétköznapjaink is. Emlékezzünk a mi nagy böjtünkre, a megesufolt, kijatszott Igazság böjtjére is, amelynek minden ellenségünk és minden albaratunk ellenere is megjön a maga Husvétja, amikor feltamad Nagy-Magyarország Igazsága, amelyről Trianonban Csonka-Magyarország gyilkos életrekeltésekor minden galádul elvégeztetett . . .

H D
E ujdonság E
HELLER BARSAJT DERBY
E B
R Y

Nagyheti istentiszteletek sorrendje az apátsági templomban:

Virágvasárnap. Reggel 7 órakor csendes szentmise s a hivek gyontatása. 8 órakor orgonás kismise s a hivek áldoztatása. 10 órakor barkaszentelés, utána nagymise Passió énekleésével Délután 3 órakor keresztuti áitatosság.

Nagyhétfő. Kedd. Szerda. Reggel fél 7 órakor csendes szentmise és gyontatas. Negyed 8 órakor orgonás szentmise és áldoztatás. Ezen napokban szentgyónást lehet végezni a reggeli órákban és délután 5 oratol kezdve.

Nagycsütörtök. Reggel 6 orától 8 óráig felnőttek gyontatása és áldoztatása 8 órakor ünnepélyes nagymise és közös szentáldozás. Utana nagyszombatig nem lehet szentáldozást végezni. Nagymise után az Oltáriszentság átvitele a szent Anna oltarhoz, majd az oltarok diszöktől megfosztatnak.

Nagypéntek Délelőtt 8 órakor ünnepélyes szertartások csonkamisével, az Oltáriszentseg kitetele a szentsirra, azután szentbeszéd. Delutan 3 órakor Jeremias próféta siralmai vegyeskari betetekkel. Este 6 órakor Szentségbetetel

Nagyszombat. Reggel 6 órakor Szentsegkitetel a szentsirra. Delelőtt 8 órakor szertartások, azután fel 10 órakor nagymise. Este 6 órakor feltamadási körmenet.

Lemondott egyebiszottsági tanacsarol maradásakor a [illegible] Takach Ferenc [illegible] amit tudomásul vettek. A fő[illegible] indítvanyara a [illegible] bizottsag koszönetet fejezte ki a tavozó tagnak kifejtett munkassaga [illegible]

Egyetemi magantanar kepesites. A vallas es közoktatasugyi miniszter Gayer Gyula dr.nak a szegedi Ferenc József tudomanyegyetem matematikai es termeszettudomanyi karan a »Növényrajz, alkalmas tekintettel Magyarorszag növényfoldrajzara« cimü targykörből nyert magantanari kepesitesenek a »Növényrendszertan« egesz targykörre torten kiterjesztet jovahagyolag tudomasul vettek [illegible]

Az idén elmaradnak a celli bucsuk. A Szent Imre évre való tekintettel gróf Mikes János megyés püspök erre az évre nem engedelyezte a celli bucsus megtartasat. Igy az idén nalunk [illegible] elmaradnak a bucsujarasok, mely mindig elonyt a szép bucsuvarjaszokat, masreszt, elmarad az idegen forgalom, marad igen sok iparos es kereskedő veszti el egy igen kiados keresetforrasat. Nem volna-e lehetseges megkiseremi a püspök urnal a rendelet visszavonasat, tekintettel arra, hogy nalunk nagyobb mertü Szent Imre ünnepek nem lesznek? A községi elöjaroság és a róm. kath. hitközseg elöljarosaganak együttes kereme talan eredmennyel jarna.

Ipartestületi gyules A mult vasarnap delelőtt 10 órakor tartotta első gyülését az ujonnan megvalasztott ipartestület elöljaroseva. Ez alkalommal Gersey Ferenc lakatos-mestert vá asztotta meg alelnokke. Loranth Gyula oy. varos tőgyvező, ipartestületi jegyző allasáról valo lemondasat benyujtotta, igy az a hatarozat hozatott, hogy ezt az allast palyazat utjan betoltsek be.

Vasuti nyugdijasoknak es nyugbéres alkalmazottaknak a szombathelyi üzletvezetőseg nyugdij es nyugber ügyekben felvilagositast kizaroan csak 11—14 ora között ad.

Koszönet. A Szombathelyi Takarékpenztar cegbomondi fiokja mult evi nyereségéből a plebania hivatalhoz 140 pengő adomanyt juttatott a kath. iskolak es egyesületek reszere. Ezen szives adomanyokert halas koszönetet mond a Plebania hivatal.

Makacs székrekedés, vastagbélkatarus, gyomorbaj, puffadas, vertorlodas, sargaság, fejfajas es szedes, csepülajas esetében a termeszetes »Ferenc József« keserüviz, reggeli eszes elöttevesen, kis poharral beveve, rendszeres hatast ér. Klinikai munkalatok tanusitasa szerint a »Ferenc József« viz mely ifjerzékeny beteg[illegible] is fajdalom nélkül hat. A »Ferenc József« keserüviz gyogyszertarakban, drogeriakban es füszerüzletekben kaphato.

Rothermere lord »Istenen«. Az egész magyar nemzet szivéből beszélt Balázsar püspök, amikor oprosi beszédében azt a kivánságot fejezte ki, hogy hivja meg a magyarsag Rothermere lordot erre a vértanu vérrel és igazsagtalansag ostoraval megvert haza földjere. A magyarsag nagy abrandi Barátja bizonyara örömmel hallja a hivo szót, mely igazságunk apostolát hivja a hagyományos vendegszeretet hazajaba, hogy szemtől szembe ünnepelhessük azt, aki a fekete hétköznapok orajba messze hangzó, tettel felérő szavaival a remenyseg ünnepnapjait viragoztatta ki. Aki Magyarországnak helyet követel a nap alatt, az a boros magyar időkben is fényt hoz magyarai abba a sötétségbe, mely Trianon éjszakajanak neveztetik . . . Az akció megindult és [illegible] a szebb [illegible] a [illegible] a szebb [illegible] a [illegible] a szebb [illegible] a

maguk is fekete listát akarnak vezetni azokról a vendégekről, akik »részletre« fogyasztanak. Részletre olyanképen, hogy egyelőre csak megisszák a kavét, de a fizetést és borravalót későbbre halasszák... Későbbre, vagyis a nagy sonara, mely az debreceni nagyharang szavat csendíti felénk.

Fekete lista kaszni tehát a feketékről, melyeknek a levét a szegény főúrsk nem akarjak saját szájulag megiuni. Ugy is eleget nyelnek és védekeznek, ahogy lehet, csak felő, hogy a törzsvendég visszafizeti a kö'c-öut, ha nem is mondja ezuttal sem:

— Főur, fizetek!

Kath. Legényegylet mükedveloi eloadása. Nagy faba vagta a fejszéjét a mükedvelő garda, mikor Csiky Cifranyomoruság c. — nem vigjatékát, mint sokan gondolták, — hanem társadalmi drámáját akarta szinrekozni. Megis a darab várakozason felül sikerült. Különösen jól játszották meg Csoma és Mézesné szerepét, legnagyobbrészt megtepden jó volt Eszter és Bella, Bálnai Madi, Murok alakitasa. A jóságos Zsófi néni és Sódro bácsi megtalálták a hangot és hangulatot, az öt lány pedig csupa kedvesség volt. Kittinően festették azt az előadást Parthénia és Zenóbia, no meg Poprádi Mindezt csupán igéretnek vesszük a fehérvasárnapi előadasra. Bizfosra merünk mondani, hogy akkor nemcsak mükedvelően, hanem művészien interpretáljak majd a kort, a leikfelfogást, az igazi hangulatot. Akkor majd ismert-tjük a darabot és erdemük szerint lalkozunk a szereplőkkel is. Halas köszönet addig is a felejthetetlen estert es kivalo elismeresünk Klaff Mihály urnak, az ügyes es gondos rendezésert.

Roncsoló toroklob Celldomölkön. Községünkben veszélyes, felnepett az ugyanevezett roncsoló toroklob, melynek tovabbterjedésére orvosaink megtették a szükséges ovontézkedéseket.

Kesergés egy sirhant fo'ott. A Szentháromság-téren tebonottak az artézi kut furótornyat es ezzel elbucsuztunk egy fázi kedves vohajunktól, hogy t. i. Celldomölkön artézi vizet iszunk vataha. A 320 meterről felhuztak a 50 öveket 120 méterre es ezzel pontot is tettünk egyenlőre erre a sok port felvert artézi ügyre. A furótorony helyen most egy sirhalom dizeleg, mely fo'ött kesergheztünk a beleforto 18—20 ezer pengő felett.

Nem engedélyezett fogyasztási adóleszállitás. A bor és husfogyasztasi adó leszállitását hatarozta el Kemenesmagasi község kiegyiselőtestülete, amit azonban a vermegye kisgyülése nem hagyott jóvá, azon indokolassal, hogy a leszállitas a potado emelosét vonna maga után.

1 liter Fehér ujbor

80 fillerert kapható Marton Pal bortermelő pincéjében Rákóczi-u. 34.

Budapesten legolcsóbb szobák és legjobb ellátás a vidéki tisztviselők, gazdálkodók, kereskedők stb szamara. Napi 4 P tól 6 P ig. (Laka-, reggeli, ebed, vacsora stb.) Havonta 100 P-tól 180 P-ig. Utazó szobak. Ajánlatos érkezest levelezőlapon bejelenteni. **Tisztviselőotthon.** Podmaniczky-ucca 41. Terézkőfut és Nyugatinal. Tel: Aut. 131—87.

Felülfizettek a Kath. Legényegylet mükedvelői előadasán: Szőgyény-Marich Ferencné grófnő, Szabó Karoly, Alfay Pongrác 10 P, Jandi Bernardin, Szagan János, Schutz Gyula, dr. Pletnitz Ferenc, Stanics Fulgent, dr. Horváth Karoly, Ziehvszky Dezső, Moroiz Emilián, Rosenheim Jenő, dr. Bajtzky Andras 5 P, N. N. 3 P, N. N., Fördös Imre, özv. Permay Ignácné, Dinkgreve Nandor, Csoknyay József, dr. Nesselmann Gyula 2 P, Gersey Kalmán, Nagy József, Supala Vilmos, ifj. Berkes Janos 1 P, mely szives adományokért ezuton mond hálás köszönetet az elnökség.

Mükedvelői eloadás Alsóságon. Az alsósági Kath. Ifjusági Egyesület meghivása folytán a helybeli Kath. Legényelet mükedvelői gárdája vendégszereplésében Husvét hétfőn a Gönye-féle vendéglő tanctermében szinre hozza a »Cifra nyomoruság« cimü szinmüvet. Az előadást tánc követi.

Ne halogassuk a jégbiztositás megkötését. A most megindulo jégideny kapcsán különösen két szempontra kell felhivni a gazdaközönség figyelmét. Az egyik az, hogy a mezőgazdaság jelenlegi sulyos válságaban a jégbiztositas jelentőségi nagyobb mint vataha. Ma a teljes pusztulas reme fenyegeti azt a gazdát, aki nem kötött jégbiztositást es esetleg sulyos jegkart szenved. Miből fogja a sulyos köz- es magantarhat ket fedezni, hogyan fogja a pénzügyi egyensulyat es gazdaságanak rendes üzemmenetet fenntartani, ha karteritest nem kap, nem szólva a szükségesnek mutatkozó beruhazasokro? Ez volna az egyik szempont. A másik a biztositasnak idejében való fizetadasa. Ezen a teren nagyanis évről évre indokolatlan kesedelmeskedessel találkozunk, holott a biztositási dij ugyanaz, akár most, akár később adja fel vaski a biztositasat, a dijakat pedig kincstari vállalat ellenében utólag is lehet fizetni. A késedelmeskedő kiteszi magat annak a veszélynek, hogy egyaltalában nem biztosithat, mert a már jégverte terményeket altalaban nem fogadják el biztositásra. Azt pedig, hogy lesznek-e ebben az évben kocai jégsárok, senki sem tudhat a, minthogy teljességgel [illegible] lyenek lesznek ebben az évben az időjárási viszonyok. A magyar gazdaközönség intézete a Gazdak Biztosito Szövetkezete, melyet kétségkivüli méltanyos dijainak és feltételeinek, nemkülönben gyors és igazságos kárrendezésének köszönheti azt, hogy a jegbiztositás terén az összes hazai intézetek között az első helyre kerüt, most is teljes felkészültséggel varja a jegszüret lebonyolitasát. Ebben az évben is megtériti az 5 szazalekon alul i károkat is és megadja ugyanazon kedvezményeket, amelyeket mar a mult evben is nyujtott, igy a kisgazda engedmenyt a 30 szazalékig emelhető karmentességi engedményt, a tartam engedményt és az OMGE engedmenyt. Azonban 1000 pengőt meg nem halado biztositásokat csak egy évre fogad el. Azon körülmeny, hogy a szövetkezet kartellen kivül all, igy dijszabályozó szerepe is szabadon érvényesülhet, csak most éreztette igazán hatasat, amidőn a szomszédos államok majd mind egyikében lényegesen szigoritották a feltételeket, a dijak pedig általában magasabb nivón mozognak, mint nálunk, ezzel szemben a szövetkezet tarifája nem változott. Igazgatósága (IX, Üllői-ut 1) és összes vezérképviselőségei minden jégbiztositási kérdésben szivesen szolgálnak kimeriitő felvilágositassal.

Táncvigalom es szinielőadás. A csöngei Ev. Ifjusági Egyesület husvet hétfőn délutan 3 órai kezdettel mükedvelői szinielőadást tart, amelyen szinre kerül »A tót leány« népszinmü. Az előadást táncvigalom követi Kiss Károly községi vendéglőjében. A tiszta jövedelem az egyesület olvasókori helyiségének felszerelésére és a könyvtar gyarapitasára fordittatik.

Helyreigazitas. Özv. Beruáth Janosné megjelent szerkesztőségünkben es kijelentette, hogy a mult szamunkban ferje öngyilkosságáról közölt tudositasunknak az a resze, amely szerint ferje anyagi romlasa miatt követte volna el az öngyilkossagot, nem felel meg a valóságnak, mert adóssága vagyoni értékén joval alul van.

1 liter Bánáti zöld rizling

1 pengőert kapható Marton Pál bortermelő pincéjében Rákóczi-u. 34.

Társasutazas Mariazellbe és a Rax-ra. A Győr-Sopron-Ebenfurti Vasut kombinált vasuti és autóbusz utazásokat rendez Ebenfurton at Máriazellbe és a Rax-ra. A kirandulásokon legalább 30 személy kedvezményes viteldiját kell megfizetni, a legnagyobb részvételi szám (az autóbusz ülőhelyeinek meg-[illegible]

Ugy a mariazelli, mint a Rax hegyi kirándulások alkalmavai Ebenurthig az ut a győri vasutig teendő meg. A társasautóbusz Ebenfurthon varna a kirándulókat, ahonnét az ut a végcelig átszallas nélkül tehető meg.

JUBILÁRIS NEMZETKÖZI VÁSÁR

Budapesten, 1930. május 3—12.

A magyar ipar demonstrativ bemutatója számos külföldi állam részvételével.

50%-os utazási kedvezmény.

Felvilágositás és vásáriigazolvány kapható: Budapesten a Vásárirodánál, V. Alkotmány-ucca 8.

Celldömölkön: a Szombathelyi Takarékpénztár r. t. fiókintézeténél.

AMIT KIMÉRVE ÉS NYITVA ÁRULNAK AZ NEM [illegible]

Máriazellbe különösen bucsusoknak nagyon alkalmas az utazásnak ezen uj módja. A viteldij Sopronból Máriazellig és vissza személyenkint 22·50 sillingbe, vagyis 18 pengőbe kerüline, ha a bucsujárat 3 napnál tovább nem tart. Három napon tul, az autóbusz megvárakoztatásáért naponta 40 silling, vagyis 32 pengő fizetendő. Az autóbusz legalább 30 (de legfeljebb 36) utas együttes jelentkezése esetén inditható. Az igény 14 nappal korábban jelentendő. Az autóbusz menettartama Ebenfurthtól Mariazellig vagy vissza körülbelül 5 óra. A visszautazást olykép szabályozzák, hogy Ebenfurthon a Sopron felé közlekedő vonatok elérhetők legyenek.

A Rax-begyre és vissza a viteldij 20·50 silling (16·40 P) melyben a vasuti autóbusz és drótkötélpálya viteldija bele van értve.

A Rax-ra egynapos kirándulások rendezhetők, mely esetben az ottartózkodásra bőségesen marad idő, mert az autóbusz utja csak 3 órát vesz igénybe.

Az autobusznál a legszebb kilátás nyilik a bejutazandó alpesi vidékre.

A részleteket illetőleg a soproni üzletvezetőség forgalmi osztálya (telefon 208) szivesen ad felvilágositást.

I liter Fehér óbor

70 fillérért kapható Marton Pál borlermelő pincéjében Rákóczi u. 34.

Erőteljesek az őszi vetések és szépen bokrosodnak. A legutóbbi, marcius 11-iki hivatalos vetésjelentés közzététele óta eltelt három hét időjárását az évszaknak megfelelő normalis hőmérséklet és az ország legnagyobb reszében kellő mennyiségű csapadék jellemzi. A gazdasági munkálatok általában jól előrehaladtak. A tavaszi vetések ala a talaj előkészitése a meg el nem vetett tavaszi kalászosok és tavaszi takarmányfélék vetése, a burgonya ültetése, a répa vetése, a kerti vetemenyezés, trágyakihordas, teregetés, őszi gabonavetések apolása, retek és legelők tisztogatasa, gyümölcsfák galyazása és csemeték ültetése, szőlő nyitas, metszés és karózás munkalatai folyamatban vannak. Az őszi repce jól telt, szepen zöldül es fejlődik, helyenként azonban ritka. A tavaszi repce egyenletesen kikelt és erőteljes fejlődésnek indult. Az őszi bozavetések erőteljesen fejlődnek es igen szépen bokrosodnak, sőt helyenként tul bujak is. A vetések szép zöld szinűek. Egér vagy rovarkár csak elvetve igen kis mertekben mutatkozik. A tavaszi buzat jó időben elvetettek s a legtöbb helyen mar szépen kikelt es jól fejlődik. Az őszi rozsvetések egészséges üdezöld szinűek es altalaban erősen fejlődnek es bokrosodnak. Néhol mar kezdenek a szárba indulni. Tavaszi rozsot nagyon keveset termelnek. Amit elvetettek, a legtöbb helyen szépen kikelt es jól fejlődik. Az őszi arpa jól telt, szépen fejlődik es erőteljes. A tavaszi arpát jól előkészitett talajba a legtöbb vidéken elvetettek és a korai vetés k mar szép egyenletesen kikeltek. Szinűk es fejlődésük ezidőtt jó. A zabot nagy részben már szintén elvetették, de legtöbb helyen, különösen ahol a talajmunkát az esőzés hatráltatta, meg ma is vetik. A korábbi vetések kelőfélben vannak. A tengeri talajelő készitő munkálatai mindenütt folyamatba vannak, elvetve a vetéset is megkezdték. A burgonya korai fajtait nagyreszben elültették s több vidéken kezdetét vette mar a késői fajtak ültetése is. A cukorrepa es takarmányrépa vetése folyamatban van. A kerti vetemenyezés es palantázas szépen halad. A komló nyitását es metszését reszben elvégezték. A len vetese is megkezdődött. A dohánypalántak a melegágyakban jól fejlődnek. A mesterséges takarmányok közül az evelő takarmányok (lóher, lucerna) jól teleltek es szépen sarjadzanak. Több meleget kivánnak. A gyümölcsfák közül a mandula, a mogyoró, som és kajszinbarack bő virágzásban vannak s a többi gyümölcsfélék rügyezése is szépen megindult. Az utóbbi éjjeli fagyok a virágzásban helyenként némi kárt tettek.

Fedak Sári férjhez megy. A Szinházi Élet legutóbbi szamának olvasói érdekes szeanszon vesznek részt. A szerkesztőség meghivta Goldot, a hires magyar hipnotizőrt, akit mar nyomozás során többször igénybevett a budapesti rendőrség. Gold mester elallatta a médiumot, aki elárulta, hogy Fedák Sári a legközelebbi télen férjhez megy. Elmondta, hogy Bánky Vilma hazajön és a Vigszinházban fog játszani. Elárulta Molnar Ferenc uj Szindarabjanak a tartalmát, az olasz-magyar nemzetközi futballmérkőzés eredményet és sok mas, izgalmasan erdekes dologról beszélt hipnotikus álmában a médium. A Szinházi Élet uj számaban erdekes fenykepekkel és cikkben számol be erről a szeanszról. A Vigszinhár, Belvarosi Szinhaz, Fővárosi Művészszinház és a Magyar Szinhaz premierjeiről hoz képes beszamolót Ferze Sándor népszerű hetilapjanak uj száma, amelyben Fedák Sári folytatja azokat a valaszokat, amelyeket a hozzá érkezett sok ezer rádiohallgato leveleire ad. Humorfelvonásos es egyfelvonásos darabmelleklet, erdekes kottamellekletek es novellák teszik gazdaggá a Szinházi Élet uj szamat, amelynek ára 1 pengő, negyedévi előfizetési dij 10 P. Kiadóhivatal Budapest VI. Aradi u. 8.

Nyilt-tér.

E rovatban közöltekért felelősséget nem vállal a Szerk

Nyilatkozat.

A mult hó 27 és 28-án Kemenesmagyarkápolna községben Bökkon Istvánné községi szülésznő házában alkalmazottaimmal a festési munkálatokat végeztem. Ezen munka befejezése után fentnevezett ellenem feljelentést tett a házában pénz, takarékbetétkönyv stb. elveszése miatt. Ezen feljelentés után a csendőrség erélyes és körültekintő nyomozásának köszönhető, hogy az ellenem emelt vád ilyen hamar alaptalannak bizonyult, mert minden elveszett tárgy a tulajdonos lakásán szándékosan volt elrejtve.

Ezen ügy befejezéséül Bökkon Istvánné ellen rágalmazásért és üzletrontásért a feljelentést ügyvédem utján megtettem.

Celldömölk, 1930. április 8.

Enesci Károly
szobafestő és mázoló

Van szerencsém értesiteni a nagyérdemü közönséget, hogy

esztergályos műhelyemet

Celldömölkön, Nemesdömölki-u. 4. szám alatti (Schroller-féle) házban megnyitottam

Állandóan raktáron tartok Signómszantum tekegolyókat és babákat. — Rokka, mozsár, gyalupadcsavar, borcsap, fatölcsér és háztartási faáruk. — Ernyők behuzását és javitását olcsón, gyorsan és szakszerüen végzem. Kéren a n. é. közönség b. megredenlését

Fülöp József
diszmüesztergályos és esernyőkészitő szeküzlet

Saját készitményü BUTOROK

um.: **Háló- Ebédlő- Uri** és **Leány** szoba, valamint Iroda, Előszoba és Konyha berendezések, **Se-lon, Diván,** Szalongarnitura, Matrac, **Alló-lámpa, Facsillár, Zongoraszék,** Kottatartó, Állóruhafogas, Függönytartó, Virág és Könyvállvány stb. legnagyobb választékban és legolcsóbban kapható **„Iparosok Árucsarnokában“ Szombathely, Kisfaludy S.-u. 1. sz.**

Jótállással szállitunk az ország bármely részébe.

Tisza Kálmán

politikai és publicisztikai tanulmány.

7) Irta: **Vécsey Tamás.**

A képviselők április elsején a Tigris szállodában tartott értekezletükön elhatározták, hogy az 1848.IV. te szerint csak Pesten ülésznek es megbizták Palóczy Lászlót, hogy adja azt tudtára Apponyi György gróf, orszag biro, kir. biztosnak. Április 3-an Pestvarmegye alispánjának: Nyary Pálnak lakásán nagy értekezlet tartatott, melyen gróf Teleki László kijelentette, hogy V. Ferdinánd lemondasaron nem leven tudomásuk, azt nem fogadják el, hogy a tron jogszerűleg Ferenc Károlyra szallt es csak azután annak fiara s végre, hogyha a pragmatica sanctio kötelezi Magyarországot, akkor köteles az uralkodóházat is. Hangoztatta azt is, hogy a királynak több szüksége van a megkoronaztatasra, mint nekik es hogy Erdély es a meg nem jelent képviselők nélkül tanácskozni nem lehet. Április 4 én Palóczy meghozta Apponyi valaszát a Tigrisbe, hogy 6-án delelőtt 11 órakor Veni Sancte lesz, 12 órakor pedig végbemegy az országgyűlés ünnepélyes megnyitása a várban. Ezen a napon Ghiczy Kálmán reggel már fel volt öltözve diszmagyarba, csak a kardját akarta meg felcsatolni, hogy a szallása előtt álló bérocsin felmenjen Budára a megnyitásra, midőn betoppant hozzá Zamory Kálman képviselő e szavakkal: »Kedves Kálman bátyám tegye le a kardot meg a mentet, aztán üljön ide haza, mert ha felmegy Budára, mi ugyan meg nem valasztjuk elnöknek. Az ország akárja, hogy vesse le azt a mentét, tegye le a kardot s maradjon itthon.« Az öreg Ghiczy kétségbe esett egy darabig, a kétkedés mindenben termeszetes lesen, de azután, hogy végignezett fiatal barátján, akiről tudta, hogy annak minden szava őszinte, benső meggyőződésből folyik, otthon maradt. Deák Ferenc felhajtatott egyszerű bérocsijan a várba, de rajta kívül csak mintegy 40—50 képviselő ment meg el es ezek is inkább azért, mert tüntetés lére volt elterjedve. Azonban semmi ilyesmi nem történt. Mailath György tarnokmester felolvasta a királyi biztos kinevezéséről szóló kéziratot, azután gróf Apponyi György királyi biztos a trónbeszédet olvasta fel, mely nagyon ovatosan volt szerkesztve, a februari patenst egy szóval sem emlitette, de a benne foglalt kifejezett elvek és a nemzet kivánsagai között azért athidalhatatlan volt az ellentet.

A képviselőház április 17 én valasztotta meg tisztikarat. Elnök lett Ghiczy Kálmán, első alelnök a Debrecen városát képviselő Tisza Kálmán, masodik alelnök báró Podmaniczky Frigyes, mindhárman a határozati pártból, amit Hunfalvy Pál a Deák párt szervezetlenségének tulajdonitott. Tisza Kálman alelnök beköszöntőjében e szavakban körvonalazta felfogását: »Batraknak kell lennünk, nemcsak szemelyesen, de politikánkban is és mégis óvakodnunk kell a vakmerőségtől«. Ime az elv, mely őt »nevezetes közpályáján vezette és amely megszerezte számára az elfogulatlan kortársak ragaszkodását és biztositotta neki a történelem elismerő itéletét.[1]) Székfoglalója utan par nappal, 1861. április

[1]) Szász Károly: Tisza István — élet és jellemrajz vázlat.

22-én az uj alelnök néhány soros üzenetet küldött a ház elnökének, kimentve magát, hogy nem mehet el az országházba, mert a maga házába családi öröm költözött, fia született. A szolga csakhamar meghozta a ház elnökségének trefás hangon tartott válaszát a Tiszák Zrinyi-uccai lakásába: »Tiszteltetjük a kis alelnököt!«

A képviselőházban két párt állott szemben egymással: a Teleki-Nyáry-Tisza vezérletalatti párt, mely azt akarta, hogy hozzon az országgyűlés *határozatot* és napolja el üléseit; és a Deák-párt, mely *feliratot* s az országgyűlés együttmaradását kivánta. Ez a merev ellentét a két párt között azonban csak látszólagos volt. A határozati part programmjat, melyet Teleki László, Tisza Kálmán, Nyary Pal, Podmaniczky Frigyes és Madarasz József szerkesztettek, ismerte Deák és ő is közölte feliratj javaslatát Telekivel és Nyáryval és midőn azt kérdezte tőlük: »van-e elvenni, vagy hozzáadni valótok»? — »Nincs« feleltek ezek — »elfogadjuk határozat alakjában«. Elvi eltérés nem volt tehát a két párt között s az nem is merült fel, mint látni fogjuk egész 1866 ig. Miéltt azonban ez a nem-is elvi, hanem alaki kérdés a parlamentben vitára került volna, a határozati párt vezére Teleki László 1861. május 8 án főbelőtte magát.

Ismeretes a történet, hogy fogta el őt a szász rendőrség 1860. december 17 én, mint az emigráció megbízott vezérét és hogy szólgáltatta ki az osztrák kormánynak, mely valósagos szinpad hatásra számitvak, előkészites nélkül vezette őt a császár elé, aki igy szólott hozza: »Mindent tudok, amit Ön 11 év óta elkövetett és hazám ellen tett, ismerem az ellenséges indulatot, melyet irányomban tanusitott. Megbocsátok Önnek, szabadon járhat az országban, amiétt akar, de egyelőre tartózkodnia kell minden politikai tevékenységtől«. Telekinek arra a kérdésére, hogy a törvényes téren is? — azt felelte a Felség, hogy »egyelőre még ezen is«. Dacára ennek a királyi kijelentésnek, Teleki meghivót kapott, mint magnás az 1861 iki országgyűlésre. Ilyen kegyelmes királyi meghivó levelet a főrendiházba minden magnás kapott, ezért Teleki is csak egy ideig vélte magát attól a felmentettnek a királynak tett igérete alól. Aztán felébredt benne az aggodalom, hogy az olyan általános intézkedés, mint amilyen a meghivó levelek kibocsátása megsem egyértelmű a felmentessel, igy tehát igéretével politikai szereplése mégis ellentétbe kerül. Nem tudott azonban ellentállni a kisértesnek és elfogadta az abonyi választókerület mundatumat is, csakhogy izgalmával ezután már nem birt. Kétségbeesése annyira hatott reá, hogy az intranzigensek még azzal is vádolták, miszerint a kegyelemért a királynak tett igéretét megszegte magát, amit cafolandó a »határozatot« pártolta, de nem őszinte és Andrassy Pálnak meg is mondotta: hogyha ezen a forma kérdésen átesik, Deákhoz fog csatlakozni. Miután látta, hogy az, amit ő formakérdésnek tekintett, az országban többséget nyert s ezáltal ő, mint a többségi párt vezére még jobban elfavolodik a királynak tett igérete megtartásától, kétségbeesése a vegsőkig fokozódott. Azt mondták, hogy midőn Deák Ferenc elküldötte neki beszédjét, melyet a feliratügyében tartani készült s mely a legnagyszerübb volt mindazok között, melyekben a haza bölcsének géniusza kifejezést nyert, Teleki az irat tanulmányozása közben lőtte főbe magát. De ez csak költői mez, amibe a közvélemény kedvence életének befejeztét burkolta. A valóság az, hogy izgatottságának oka tulajdonképen paralizisében rejlett. Ez kergette a halálba ezt a kiváló drámairót, népszerű pártvezért és irigyelt nőbarátot. Halála után Tisza Kálmánt ültette a határozati part a vezéri székbe. »Csak egy lépést kellett ezért Tiszának tenni« — mondták a Deák-párton, mert t. i. a házban közvetlen szomszédja volt Telekinek. Nyáry Pál nem egyszer adott kifejezést afeletti érzékenységének, hogy a párt helyette a fiatal Tisát választotta generálisának és csak a kiegyezési törvények megalkotása körüli vitáknál mondotta megbékülve barátainak, hogy: »most már pártvezéremnek tártom Tiszát«.

1861. május 13-án terjesztette be Deák első feliratj javaslatát, melyben a »haza bölcsé«-nek fenkölt nyugalma szólalt meg. A jogok kimutatásában erő, a sérelmek elsorolásában mérséklet jellemezte nagyszabásu alkotását. A május 16 án megindult parlamenti vitát Tisza Kálmán nyitotta meg. Helyeselte Deák Ferencnek a pragmatica sanctiora vonatkozó fejtegetéseit, valamint mindazt, amit az ország területi épségéről és az önkényuralom brutalitásáról mondott. A 48 iki törvényekkel kapcsolatos jogfolytonosság tekintetében is egyetértett Deákkal, kivéve, hogy ő a 48 iki törvények elismerésen kivül azoknak rögtön és tettleg való helyreállitását is követelte. A különbség Deák és Tisza közötti érdemben csak annak a kérdésnek kapcsán támadt, hogy kinek és minő alakban mondja el az országgyűlés első nyilatkozatát? »A tényleges hatálom tudja — igy szólt Tisza Kálmán beszédében — mik a mi törvényes igényeink s alig képzelem, hogy hinni lehessen, miszérint ha azoknak eleget tenni óhajt, a határozat gatolhatna; ha pedig eleget tenni nem akar, a fölirás erre barhatna.

Érzem, helyesnek is a nemzet kötelességet, visszafoglalni az elveszett jogok feljajdulásait, mérsékelni az olyanokto hazafiobbnak hitt, de éppen azért, mivel amit nem akarom az oltalom ajánlott politikát, mint az egyedüli bátrat feltüntetni, abba sem egyezhetem, hogy vajaki az óvatosságot, saját politikáját a nemzetének tekintse. Elkésmeretlenek, — mert nekem is az a legjobb barátom — óhajtom követni mindenkor, s ezt csak ugy érzem elérhetőnek, ha határozatba foglaljuk azt, mit elmondani akarunk; egész lelki nyugalommal erre szavazok s öljek bár ellentétbe a ház, vagy mit ugyan alig hinnék, az összes haza közvéleményével, a teljesitett kötelesség erzetében fogom lelni nyugalmamat, föl még azon esetben is, ha szenvednem kellene, nem ugyan ezen politika, de feliratmagyarázatlasának következményeiert.«

Tisza ezzel a nagyhatásu beszédével röviden szembehelyezte magát és kisebb egegé engedte volni partjat. A képviselőház junius 5 iki ülésében 155 szavazattal 152 ellenében győzött ugyanis a felirat és ezt Tisza Kálmán tette lehetővé. Ez volt Tiszának első taktikai lépése a parlamentben. Meggatolhatta volna a győzelmet, de politikai számitásból ezt nem tette és elnézte, hogy niveinek egy rege — akik épen ugy megváltoztatták elhatározatukat mint ő — tavol maradjon a szavazástól. Ezen feltűnő frontváltoztatásának oka nemcsak abban — az ismertté vált körülményben rejlett: hogy a király éppen ugy nem fogadja el a feliratot, mint a határozatot, hanem abban a jobb belátásban is, hogy az országnak nemcsak a hatalommal szemben kell igazát nyilvanitania, hanem a müvelt emberiség előtt is, erre pedig a felirati forma megfelelőbb. A magyar nemzetnek, melyet annyira szeretett forradalminak feltüntetni a világ, célszerübb volt a rokonszenvesebb felirati formaban kimutatnia: hogy csak jogát védi és kész az olyan megoldásra, mely szabadságát épségben hagyja.

A feliratot — mint előre látható volt — nem fogadta el a Felség es feirataban egy Lustkandl szellemében irt polémiát bocsátott közre, mely általános megdöbbenést keltett. A felirati part már julius 22 én értekezletet tartott az Európa szállodában és kiküldött 8 képviselőt, hogy a teendőkről értekezzék a határozati part 8 kiküldendő tagjával. Julius 23-án összeült a 16 kiküldött, névszerint: Deák Ferenc, Eötvös József, Andrássy Gyula, Szalay László, Lónyay Menyhért, Klauzál Gábor, Gorove István, Kazinczy Gábor a feliratiak részéről — és Tisza Kálmán, Nyáry Pál, Podmaniczky Frigyes, Bónis Sámuel, Kállay Ödön, Comáromi György, Várady Gábor és Terényi Majos a határozatiak megbizásából. Az ülésen Deák Ferenc szólalt fel elsőnek és kijelentette, hogy a leirat elfogadhatatlan, hogy az az egyezkedés fonalát eltépte, de azért megcafolandó egy második feliratban. A feliratiak erre a maguk részéről Deak Ferencet kérték fel, a határozatiak pedig Tisza Kálmánt, Várady Gábort és Terényi Lajost küldték ki a szövegezésre. Mind a három határozati párti készitett egy-egy javaslatot, de a Tiszáé találtatván a legjobbnak, az fogadtatott el. Midőn azután Deak Ferenc egy bizalmas értekezleten felolvasta a maga feliratát, Tisza Kálman rögtön azt felelte, hogy ő ezzel tartalmilag egyetért s mivel ki van fejezve benne az, hogy a feirat a kölcsönös egyezkedés fonalát eltépte, ő lemond a határozati javaslatról. — Augusztus 8 án a zárt ülést követő nyilt ülésen terjesztette elő a házak a hazá bölcse mindnyájunk előtt ismert főuséges feliratát, melyet azzal végzett, hogy a nemzet inkább »türni fog czélgedés nélkül, mint ősei türtek és szenvedtek, hogy megvédhessék az ország jogait; mert amit erő és hatalom elvesz, azt idő és kedvező szerencse ismét visszahozhatjak, de miről a nemzet — felve a szenvedésektől — önként lemondott, annak visszaszerzése mindig nehéz és kétséges. Türni fog a nemzet, remélve a szebb jövendőt a bizva ügyenek igazságában.« A léget rázkodtató taps és szünni nem akaro viharos, általános éljenzés csillapodta után Bernáth Zsigmond a határozati párt patriarcha arcu tagja azt inditvanyozta, hogy a ház fogadja el »általános helybenhagyással minden további tárgyalás nélkül« a feliratot. Tisza Kálman is oly értelemben szólt, hogy a nagy többség elhatározásában megnyugszik, »mert a feliratban erős meggyőződését, legszentebb elveit, egész lelkeitkos sejtelméig kifejezve találja«. Tisza beszede után a második felirat egyhangulag el is fogadtatott, mert bár egyes határozatiak kérestek alairót, aki javaslatukat beadja, de ilyet nem találtak, mert sem Sárközy József, sem báró Simonyi Lajos — akik emellett eddig leginkább kardoskodtak — erre most már többé nem vállalkoztak.

A Deák javaslatát a főrendiház is egyhangulag elfogadta és augusztus 12 én délután 5 órakor már aláiratott a véglegesen megállapitott felirat, hogy azt a két elnök: gróf Apponyi György és Ghiczy Kálmán együttesen vigye fel Bécsbe. A két elnök kihallgatása előtt azonban meg volt már Bécsben az elhatározás az országgyülés azonnali feloszlatására. Augusztus 21 én már csak egy ünnepélyes óvás emelése volt a Ház napirendjén, melyet az Deák inditvanyara tett a feloszlatás törvénytelen ténye ellen. Tisza inditványozott még egy határozati avaslatot, melyben a nemzet sorolja fel azokat az elsőrendű tárgyakat, amelyekre nézve intézkedni óhajtott volna, minők a nemzetiségek kielégitése, a zsidóknak jogokkal való felruházása és az urberrel összefüggő birtokviszonyok megváltása — és ezt is elfogadták. Augusztus 22 én azután a szuronyok hatalmának engedve elosztott az az országgyülés, »mely egyetlen törvényt sem hozott, de nagyobbat tett annál, emelte a nemzeti öntudatot és erkölcsi erőt«.[1] (F. köv.)

[1]) Marczali Henrik i. m.

CONTINENTAL SZÁLLODA BUDAPESTEN

VII. Dohány-ucca 42—44. Táviratok: Continentalotel.

a vidéki uri közönség igazi otthona.

Tisztaság. Kényelem. Előzékenység.

Minden szobában hideg-meleg folyóviz, központi fütés.

Egy ágyas szobák árai: 5, 6, 7, 8, 9, 10 pengő.
Két ágyas szobák árai: 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16 pengő.

Szobák telefonnal. Szobák fürdőszobával.

ELSŐRANGU ÉTTEREM! ZENE! TÁNC!

Magányos úr háztartása vezetését vállalja jó családból származó szolid erkölcsü urinő.

Németül is beszél. Nehezebb munkához segitség megkivántatik.

Cim a kiadóhivatalban megtudható.

Pályázati felhivás.

A celldömölki Ipartestület a betöltetlen üresedésben levő

jegyzői állására

ezennel nyilvános pályázatot hirdet:

A pályázaton részt vehet minden fedhetetlen előéletü, 20 évet betöltött, legalább négy középiskolai végzettséggel bír s az alább megjelölt teendők elvégzésére magát alkalmasnak tartó magyar állampolgár.

Teendői: a jegyző minden hétköznap délelőtt 9—12 óráig hivatalos órát tart, fogadja a hozzá forduló tagokat s végzi a testületi élet keretében felmerülő különböző irásbeli teendőket. Résztvesz az összes elöljárósági és ipartestületi gyüléseken, vezeti és elkészíti a gyülések jegyzőkönyveit. Díjtalanul állitja ki a tanonc-szerződéseket, felszabaditási okmányokat stb., végzi a netán szükséges könyvelést, egyáltalában mindazokat az irásbeli munkákat, amelyek az Ipartestület működési körében szükségessé válnak.

A pályázni szándékozók kellően felszerelt kérvényeiket (illetőségi, erkölcsi, iskolai végzettségről szóló, működési bizonyitvány) zárt boritékban, fizetési igényeik pontos megjelölésével szemelyesen vagy postán juttassák el folyó évi május hó 1-ig Hokhold István pékmester, ipartestületi elnök Celldömölk, Sági uccai cimére.

A pályázatok elbirálásánál a magasabb képzettségüek és hasonló foglalkozási körben gyakorlattal rendelkezők előnyben részesülnek. Az alkalmazást 6 havi teljes fizetéses próbaidő előzi meg.

Celldömölk, 1930. április 10.

A celldömölki Ipartestület nevében:

Hokhold István, elnök.

Ingyenes himző és varrótanfolyam.

A Singer varrógép pápai fióküzlete az előző számainkban jelzett **dijtalan himző és varrótanfolyamát** folyó hó 22-én a celldömölki Ipartestület székházának nagytermében megkezdi, melyre a mélyen tisztelt vevőit és az érdeklődő közönséget ezuton is meghivja.

Jelentkezőknek készséggel szolgál felvilágositással **Hellem Sándor** úr, a Singer varrógép r. t. celldömölki képviselője.

Négy szó! Négy szó! Négy szó!

DISKAY

MEGŐRÖKIT. SZÉPIT FIATALIT.

Vésse jól emlékezetébe e **négy szót** és **Budapesten** el ne feledje fölkeresni e közkedvelt mester műtermeit, hol a

legjobb anyagot
legművészibb kivitelt
legmérsékeltebb árakat

kapja s hol **FÉNYKÉPNAGYITÁSAIT posta utján** beküldött képek után is gyorsan és élethüen elkészitik.

MŰTEREK:

VII. Rákóczi-ut 74. sz. Magyar Divatcsarnok házában Telefon József 35—89.

II. Zsigmond-u. 36. sz. Lukacs fürdővel szemben Telefon Automata 517—40.

E lap előfizetői 25% kedvezményben részesülnek. Ezért e szelvényt vágja ki és rendeléseihez mellékelje.

Asztalos-üzlet folytatása.

Tisztelettel értesitem Celldömölk és viděkének. é. közönségét, hogy Celldömölkön már hosszu évek óta fennálló, de az utóbbi nehéz viszonyok folytán egyidőre beszüntetett

asztalos üzletemet

ujból folytatom.

Amidőn ezt a n. é. közönségnek szives tudomására adom, kérem, hogy eddigi pártfogását a jövőben se vonja meg tőlem.

Készitek: épület és butorasztalos munkákat a legszebb kivitelben, a legnagyobb megelégedésre

Javitásokat elfogadok!

Az asztalos iparba vágó munkákat ugy helyben, mint viděken pontosan végzem.

Kiváló tisztelettel

Tömböly Gyula

épület- és butorasztalos

Celldömölk, Baross ucca.

Legolcsóbban beszerezheti

Autó accumulátor
Rádió és Csillár

szükségletét

KOCZOR DÁNIEL

rádió és villamossági szakuzlete Celldömölk. Telefon 30.

Villanyvilágitási berendezését jutányosan szereli!

Ingyen költségvetés!

Hosszu lejáratu részletek!

Accumulátor töltés!

Uj kedvezmény vendégeinknek!

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyujtott **0%** kedvezményt szobaárajukból **10%** kedvezményt olcsó étterem araikból (menü kivéve) modunkban van az **Ujság** kiadóhivatalával letesitett megállapodás alapján kibővitém a

Magyar Kir. Operaház
Nemzeti Szinház
Kamara Szinház

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és szinházjegy rendelést két-három nappal előbb közölni.

Park szálloda Budapest.

szemben a Keleti pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Eladó hegyi széna.

A nagysimonyi szőlőhegyben két szekérre való

hegyi széna eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

Lakatos munkákat,

kifogástalan épület-munkát, kovácsolt vaskaput, kerítést, sirrácsot, bármily rendszerü takaréktüzhelyet, uj munkát vagy javitást a legmodernebb kivitelben

olcsó áron készit

Kiniczky Lajos

lakatos-mester **Celldömölkön.**

Vidéki megrendelést pontosan és gyorsan végez.

Két használt

kirakat vasrolóval,

üveggel ellátva és egy kétszárnyas szobaajtó azonnal eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

Eladó ház.

Celldömölkön, Ferenc József-ucca 5. sz. ház, mely áll 4 szoba és a szükséges mellékhelyiségekből, park-udvarral, szabad kézből eladó. Érdeklődni lehet dr. Novák Jenő ügyvédnél Celldömölkön, vagy Makranczy József háztulajdonosnál Szeged, Korház-ucca 25. szám.

Eladó ház.

Celldömölkön, az Árpád-ucca 20. szám alatti ház két egyszobás lakással és a szükséges mellékhelyiségekkel azonnal eladó.

Vevők e lap szerkesztőségében érdeklődhetnek.

Rhode Island kakasok olcsón eladók

Remport Sámuelnél Alsóságon.

Hirdessen a Kemenesaljában.

Nyomatott Dinkgreve Nándor villanyerőre berendezett könyvnyomdájában, Celldömölk